

UDÁLOST MĚSÍCE

Spolu to zvládneme!

V květnu si připomeneme narození Svaté Zdislavy, která svůj život zasvětila péči o nemocné a jejich uzdravování. Byla solidární vůči všem, kteří potřebovali pomoc. A právě solidarita je hnacím motorem všech, kdo v posledních měsících pomáhali, za což jim patří velký dík celé společnosti.

Květnové číslo magazínu *Kraj – příloha Libereckého kraje* mělo být původně věnováno oslavám 800. výročí narození svaté Zdislavy. Rozhodli jsme se ale, že obyvatele kraje seznámíme s mnoha projevy solidarity, které se za poslední měsíce v našem okolí objevily. Stejně jako svatá Zdislava, která nemyslela na sebe, se v uplynulé době zachovaly tisíce občanů Libereckého kraje a pomáhaly tam, kde to bylo nejvíc třeba. Šily roušky, dodávaly je na všechna místa, kde jich byl nedostatek, v kraji vyrostlo i několik rouškovníků, kde si kolemjdoucí mohli roušky zdarma vzít. Dobrovolníci roznášeli obědy, chodili na nákupy či venčit domácí mazlíčky seniorů a za to za všechno jim patří obrovské poděkování. Pozadu nezůstaly ani firmy,

organizace či odborně zaměřené školy, které zajišťovaly výrobu dezinfekce, filtrů do roušek, ochranných štítů či respirátorů. Naplnilo se tak heslo posledních měsíců „Spolu to zvládneme!“.

Pomáhali všichni, ale největší dík patří těm v první linii. Zdravotníkům, hasičům, policistům, vojákům, pečovateli, členům krizových štábů a starostům měst a obcí. Zapomenout ale nemůžeme ani na prodáváčky a lidi v zásobování, kteří přes každodenní ohrožení v podobě nákazy novým typem koronaviru pracovali pro bezpečí a blaho nás všech. DĚKUJEME! ←

text: Květa Šírová
foto: ZZS LK

Roušky všem

Vzhledem k akutnímu nedostatku ochranných prostředků vznikla spousta dobrovolnických dílen či domácností, které vyprodukovaly během chvíle stovky roušek pro sebe, své blízké i okolí. Se skvělým nápadem přišla Technická univerzita Liberec, a to vkládat do látkových roušek filtry z nanovláken, které umí zachytit až 90 procent všech částic s průměrem odpovídajícím velikosti virů.

Šití roušek na TUL. Zdroj: FB profil Martina Půty.

Profesoři Lukáš, Beran a Šedlbauer z fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické a fakulty strojní se svými studenty spustili okamžitě výrobu nanofiltrů. Stroj na výrobu nanovlákněné vrstvy roušek sestavili v rekordním čase. Na výrobě nanoroušek se tak začalo pracovat tam, kde výroba nanovláken ve velkém před 16 lety začala.

Velkou úlohu zde sehrál také tým studentů vedeným Davidem Svobodou z ekonomické fakulty, který během tří hodin nastavil komunikační kanál v podobě studentské iniciativy #ROUSKYSTULKOU a vyhlásil výzvu pro dobrovolníky i firmy, aby se zapojili do výroby roušek pro

všechny. Vyzvali domácnosti i soukromé dílny k šití jednoho typu látkových roušek s kapsou na nanofiltr a poskytli kompletní návod, jak roušky šít, v jakých rozměrech a jak s nimi zacházet. Dále vyzvali firmy,

a DRYLOCK.CZ. Během pár dnů se tak na území Libereckého kraje začalo vyrábět 100 tisíc filtrů denně. V budově Krajského úřadu Libereckého kraje vznikla balírna filtrů, které byly následně distribuovány do všech zdravotnických a pečovatelských zařízení v kraji s vyhlídkou toho, že se nanofiltry dostanou i do obcí kraje prostřednictvím obecních úřadů. Liberecký kraj tak podpořil smysl vzniku studentské iniciativy, aby byly roušky s filtrem dostupné všem. Veškeré informace o výzvách a postupu, jak si roušku vyrobit a jak zacházet s nanofiltrem jsou dostupné na www.rouskystulkou.org.

Výroba nanofiltrů ve společnosti DRYLOCK.CZ. Foto: archiv LK.

Balírna nanofiltrů v multimediálním sálu krajského úřadu. Foto: archiv LK.

Výzva #ROUSKYVSEM. Zdroj: www.rouskystulkou.org.

aby se zapojily do výzvy a začaly vyrábět nanofiltry. Firmám poskytly poradenství a testovaly jejich látky pro výrobu nanofiltrů. Spojili se s Libereckým krajem – hejtmánem Martinem Půtou a Krizovým štábem Libereckého kraje, který dojednal první strojovou výrobu nanofiltrů do látkových roušek s firmami ELMARCO

V době vzniku tohoto vydání magazínu Kraj – příloha Libereckého kraje (1. 4.) byla kapacita výroby nanofiltrů v Libereckém kraji 100 tisíc kusů denně. Studenti se svou iniciativou snaží výrobu nanofiltrů rozšířit a jednájí i s firmami mimo Liberecký kraj. Spojili se také s českými celebritami a pokračují ve výzvě pro firmy i obyvatele. ←

Jak vyrobit a používat roušky s filtrem

Vkládání filtru do roušky. Foto: TUL.

Vkládání filtru do roušky

Papír o velikost A4 přeložte napůl a z jeho kratší strany odstříhnete pruh o šířce cca 1 cm. Do složeného papíru vložte nanofiltr tak, aby na delší straně mírně vystupoval (cca o jeden cm). Celý papír s nanofiltrem vložte do roušky. Přidržte přesahující nanofiltr zvenku přes roušku a papír vytáhněte ven. Filtr je umístěn v roušce a ta je připravena k použití.

Nasazení roušky s filtrem

Připravte roušku uzlem od sebe tak, aby byly švy směrem vzhůru. Takto budou švy orientovány směrem k tváři. Navlékněte roušku přes hlavu tak, abyste měli uzel směrem dolů. Rozdělte uzel. Pomocí ruky vytvarujte drát tak, aby vám obepnul nos. Stáhněte roušku pomocí tkaniček a vzadu zavažte, dejte pozor na možné vyvléknutí tkaniček z roušky. Dotvarujte oblast kolem nosu, aby rouška přiléhala. Rouška by měla pokrýt celou dolní část obličeje.

Návod na správné sundání roušky s filtrem

Roušku je nutné správně sundávat. Po rozvázání uzlu za hlavou nesmí spadnout na oblečení, aby svou případně kontaminovanou vrchní stranou nespada na hrudník, tedy na oblečení. Proto nejprve rozvažte tkaničku za hlavou a držet konce v obou rukách (v případě, že se jedná o gumičku nebo pružnou tkaničku stačí jen převléknout přes hlavu a držet v obou rukách). Za stálého držení tkaničky přesuňte prsty až k hornímu okraji roušky a chytněte za rohy v horní části roušky. Zatahněte za roušku, zvětšíte si tím prostor pro protažení hlavy. Následně protáhněte hlavu a roušku umístěte do igelitového pytlíku nebo rovnou do nádoby na vyvážení včetně nanofiltru.

Údržba roušky

Použitou roušku sundejte s držením pouze za tkaničku a celou i s nanofiltrem ji vyvařte cca 15 minut ve vařící

Nasazení roušky. Foto: TUL.

vodě. Následně po usušení filtr vyjměte a vyhoďte. Bavlněnou roušku po usušení vyžehlete z obou stran. Rouška je připravena k dalšímu vložení nového nanofiltru a použití.

Roušky je dobré i během dne střídat, nepoužívat stále jednu s jedním filtrem. Po každém sundání je potřeba roušku umístit do uzavíratelného plastového sáčku, pokud se hned nevyváží, až do doby vyvážení. POZOR! Tento postup nemusí být vhodný pro všechny typy filtrů. Je potřeba vyzkoušet. Pokud by to nebylo možné vyvařit filtr spolu s použitou rouškou, je nutné filtr před vyvážením vyjmout, umístit do plastového (mikrotenového) sáčku a i s ním vyhodit. Samotná rouška se pak vyváží stejným způsobem a nakonec nejlépe i přezehlí z obou stran.

text a fotografie: #ROUSKYVSEM

1

SPOLU V KRAJI

Pomáhají i školy

Do vlny solidarity se zapojily i střední školy v Libereckém kraji a zahájily výrobu veškerého materiálu pro zdravotníky, kterého je všeobecný nedostatek.

Vyšší odborná škola – SUPŠ a VOŠ Jablonec nad Nisou vyrábí zavaděče na šití šňůrek k rouškám a adaptéry do speciálních respiračních masek, které vymysleli vědci Českého vysokého učení technického v Praze.

Střední uměleckoprůmyslová škola v Jablonci nad Nisou vyrábí speciální součástky k potápěčským maskám, které putují ke zdravotnickému personálu.

Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská, Železný Brod vyvinula vlastní ochranné štíty pro zdravotníky. Na jejich výrobu si materiál shání sami a tisknou je na 3D tiskárnách ve spolupráci s „3D tiskem proti Covid-19 – Liberecký kraj“. Tisková data pro výrobu štítů jim poskytla firma Průša 3D a dvě 3D tiskárny jim zapůjčila turnovská šperkárna. Její zaměstnanci i studenti šíjí roušky.

Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská, Kamenický Šenov připravuje pro dobrovolníky materiál pro roušky a také vyvíjí ochranné brýle.

V Glassschool – Vyšší odborná škola sklářská a Střední škola, Nový Bor tisknou na 3D tiskárnách respirátory.

Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a VOŠ Liberec pomáhá kolegům z ČVUT při výrobě adaptérů k ochranným filtrům.

Škola Kateřinky Liberec zásobuje rouškami města i terénní služby, reagovala tak na výzvu českých a moravských módních firem. Dále tiskne respirátory na svých 3D tiskárnách a zajistila dobrovolníky z řad studentů Komunitnímu centru Kontakt

pro pomoc zejména starším občanům. Škola také poskytla centru pět pedagogů pro hlídání dětí zdravotníků a členů bezpečnostních složek.

Střední průmyslová škola textilní v Liberci a Střední škola gastronomie a služeb byly pověřeny šitím roušek pro Liberecký kraj. Tvarovací drátky jim dodává Střední škola řemesel a služeb v Jablonci nad Nisou.

Střední školy hospodářské a lesnické ve Frýdlantu pomáhají přímo v organizacích zajišťující péči o seniory, v sociálních zařízeních v kraji vypomáhají také plnoletí žáci oboru sociální činnost Střední zdravotnické školy v Turnově. Ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb vypomáhají také dobrovolníci ze Střední zdravotnické školy v Liberci.

Svým dílem pomoci přispívá také Střední průmyslová škola technická v Jablonci nad Nisou, která vyvíjí vlastní ochranné pomůcky. Vytvořila nový prototyp ochranných štítů, který nepotřebuje 3D tisk.

Nanoroušky pro Liberecký kraj ve značném objemu šily také společnosti Sdružení TULIPAN, z.s., a GRISHKO DANCE s.r.o.

Pomoc podnikatelům: Podnikatelská ambulance Lipo.ink probíhá online

Jedná se o hodinovou bezplatnou konzultaci pro kohokoliv, kdo podniká v Libereckém kraji. Stačí si online zaregistrovat termín schůzky. Po rezervaci přijde klientovi potvrzení do emailu a odkaz do webové aplikace, kde bude hovor probíhat. Informace o Podnikatelské Ambulanci: lipo.ink/cs/program/ambulance. Rezervace termínu: bit.ly/ambulance_rezervace.

1-5 Ukázky pomoci ve školách.
Foto převzato z FB profilu hejtmána Martina Půty.
6 Podnikatelská ambulance Lipo.ink.

2

3

4

5

Podnikatelská ambulance

Rezervujte si svůj termín na www.lipo.ink nebo přes QR kód.

Ordinační hodiny

Út - 14:00-16:00
St - 10:00-12:00
Pá - 13:00-15:00

6

Kraj. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11x ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČO: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 5/2020 vyšlo 1. května 2020, uzávěrka byla 15. dubna 2020.

magazin.kraj-lbc.cz

www.facebook.com/krajlk

Liberecký kraj